

*Ministry of Education and Science of Ukraine
Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University
Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine
Poltava University of Economics and Trade
Azerbaijan State Pedagogical University
University College Copenhagen*

Інститут педагогіки
НАПН України

KØBENHAVNS
PROFESSIONS
HØJSKOLE

УР

**III Всеукраїнська науково-практична
інтернет-конференція з міжнародною участю
«Освітні й наукові виміри географії та туризму»**

*3rd International Scientific and Practical Internet Conference
«Educational and scientific dimensions of geography and tourism»*

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ / COLLECTION OF MATERIALS

*Poltava,
Ukraine*

17 April 2024

УДК 910.1(062)+796.5(062) Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
О-72 Полтавського національного педагогічного університету імені
 В. Г. Короленка заборонено

Редакційна колегія:

- ТОПУЗОВ О. М.** – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України, директор Інституту педагогіки НАПН України, віцепрезидент Національної академії педагогічних наук України;
- ФАЗАН В. В.** – доктор педагогічних наук, доктор теологічних наук, професор, проректор з наукової роботи Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;
- АЛХАСОВ О. К.** – доктор філософії у галузі педагогіки, доцент, завідувач кафедри географії Азербайджану та технології викладання географії Азербайджанського державного педагогічного університету;
- ВІШНІКІНА Л. П.** – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;
- НАЗАРЕНКО Т. Г.** – доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу навчання географії та економіки Інституту педагогіки НАПН України;
- ШУКАНОВ П. В.** – доктор географічних наук, доцент, професор кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі;
- КАРПЕНКО Ю. В.** – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі;
- КОПИЛЕЦЬ С. В.** – кандидат педагогічних наук, асистент кафедри географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;
- ШУКАНОВА А. А.** – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри географії, методики її навчання та туризму Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Друкується згідно з ухвалою Вченої ради Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка, протокол № 13 від 23.04.2024 р.

Освітні й наукові виміри географії та туризму: матер. III Всеукраїнської науково-практ.
О-72 інтернет-конф. з міжнар. участю (м. Полтава, 17 квітня 2024 р.) / відп. ред.
 С. В. Копилець. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2024. 238 с.

Збірник містить матеріали, надіслані до участі у III Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції з міжнародною участю «Освітні й наукові виміри географії та туризму». Матеріали збірника висвітлюють актуальні питання модернізації змісту і організації освітнього процесу, що спрямовані на формування професійної компетентності фахівців з географії та туризму на засадах сучасних суспільних потреб, і скомпоновані за тематичними напрямками: модернізація структури, змісту і методики географічної освіти на засадах компетентнісного, діяльнісного та індивідуального підходу до навчання; організація освітнього процесу з географії у змішаному режимі, здійснення освітнього процесу з географії та туризму в умовах війни та подолання наслідків її впливу; природничо-географічні студії: методологія і практика; краєзнавчий підхід до навчання географії у закладах вищої, загальної середньої та позашкільної освіти.

УДК 910.1(062)+796.5(062)

Матеріали друкуються в авторській редакції.
 За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1

**МОДЕРНІЗАЦІЯ СТРУКТУРИ, ЗМІСТУ І МЕТОДИКИ
ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ КОМПЕТЕНТНОГО,
ДІЯЛЬНОГО ТА ІНДИВІДУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО
НАВЧАННЯ**

Samoilenko V., Vishnikina L., Fedii O., Shukanova A. GEOINFORMATION TRAINING MODELS AS A TOOL FOR THE MODERNIZATION OF GEOGRAPHIC EDUCATION.....	8
Fedii O., Hansen P. M. GEOGRAPHICAL PRACTICES IN THE FOCUS OF THE COLLABORATION OF THE POLTAVA V. G. KOROLENKO NATIONAL PEDAGOGICAL UNIVERSITY AND THE UNIVERSITY COLLEGE OF COPENHAGEN.....	11
Алхасов О. К. ОСОБЛИВОСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ ІЗ ГЕОГРАФІЇ В АЗЕРБАЙДЖАНСЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ	14
Алхасов Я. К. ІНТЕГРОВАНЕ ПОДАННЯ ЗНАНЬ ІЗ ГЕОГРАФІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ.....	16
Біляк О. Б. ПОНЯТТЯ «ГЕОГРАФІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ».....	20
Вішнікіна Л. П. ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ШКІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ.....	23
Влах М. Р. ДО ПРОБЛЕМИ УКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНО- ДОВІДКОВОГО СЛОВНИКА «АНТРОПОТОПОНІМНА КАРТИНА СВІТУ».....	26
Галушка Л. С. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ.....	30
Галушка Л. С., Табуранський А. О. СУГЕСТИВНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	33
Галушка Л. С., Харченко І. Ю. ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ГЕОГРАФІЧНІЙ ОСВІТІ.....	36
Грушка В. В. ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА СИСТЕМИ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ..	39
Гудзеляк І. І. ДЕМОГРАФІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ У СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ: АКТУАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ.....	42
Джалалова І. С. ПІЗНАННЯ СВІТУ В 4 КЛАСІ.....	44
Копилець Є. В., Богинська Ю. В. ВИВЧЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ВСЕСВІТНЬОЇ СПАДЩИНИ ЮНЕСКО У ШКІЛЬНИХ ГЕОГРАФІЧНИХ КУРСАХ.....	47
Копилець Є. В., Ярска-Петрусь І. А. ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ЦІННОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ В КОНТЕКСТІ РЕФОРМИ «НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА».....	50

Савицька К. В. МІСЦЕ ТА ЗНАЧЕННЯ ШКІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	55
Федій О. А., Вагаршакян Я. О. ЕТНОЛІНГВІСТИЧНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	59

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ГЕОГРАФІЇ У ЗМІШАНОМУ РЕЖИМІ. ЗДІЙСНЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ГЕОГРАФІЇ ТА ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ЇЇ ВПЛИВУ

Zamanova N. I. ENSURING THE QUALITY OF EDUCATION IN EXTREME CONDITIONS.....	63
Бабієва Т. О. ІННОВАЦІЙНІ ЗАСОБИ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ.....	64
Браславська О. В., Рожі І. Г. РОЛЬ ВІРТУАЛЬНИХ ЕКСКУРСІЙ НА УРОКАХ ГЕОГРАФІЇ.....	64
Вовк О. П., Корх Я. С. ВИВЧЕННЯ НЕРУДНИХ КОРИСНИХ КОПАЛИН В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	71
Вовк О. П., Чижевський Т. О. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ПОЛЬОВОЇ ГЕОЛОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	73
Давиденко О. О., Давиденко А. М. МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ.....	76
Кулаков А. М. ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ГЕОГРАФІЇ.....	78
Лісневська Н. В. ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ТУРИСТИЧНОГО ПОХОДУ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК УМОВА ПІДВИЩЕННЯ В НИХ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ.....	82
Назаренко Т. Г. СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО (ЗБАЛАНСОВАНОГО) РОЗВИТКУ В СФЕРІ ТУРИЗМУ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	85
Романчук Р. С. ВИКОРИСТАННЯ КАРТОГРАФІЧНИХ ОНЛАЙН-РЕСУРСІВ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ ГЕОГРАФІЇ.....	88
Щука Г. П., Безрученков Ю. В. МЕНТОРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ТУРИЗМУ.....	92

РОЗДІЛ 3

ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНІ СТУДІЇ: МЕТОДОЛОГІЯ І ПРАКТИКА

Войтків П. С., Іванов Є. А., Кладько Т. Я. СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ БРОДІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	94
Грицевич В. С. КЛАСИФІКАЦІЇ СТРАВ ПРИ ВИКЛАДАННІ	

ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ «КУЛІНАРНА ГЕОГРАФІЯ».....	99
Закалюжний В. М. ВПЛИВ ГІРНИЧОДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ НА ГЕОЛОГІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ.....	102
Єрмаков В. В. АКТУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ГІДРОМЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПОЛТАВЩИНИ.....	105
Коваль Є. Ю., Корнус А. О. АНАЛІЗ ВІТРОВОГО РЕЖИМУ ПІД ЧАС ГРОЗОВОЇ АКТИВНОСТІ НА ПІВНОЧІ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	106
Сарнавський С. П., Гребінь В. В. РІВНЕВИЙ РЕЖИМ ЛІВИХ ПРИТОК СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА.....	111
Федій О. А., Косенко О. М. ГІС В СУЧАСНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ БАСЕЙНУ РІЧКИ ВОРСКЛИ.....	115

РОЗДІЛ 4

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ СТУДІЇ: ТЕОРІЯ, УКРАЇНОЗНАВСТВО, КРАЇНОЗНАВСТВО

Aliyeva S. X. THE BIG CITY OF THE CENTRAL ARAN ECONOMIC-GEOGRAPHIC REGION – MINGACHEVIR.....	117
Mammadov M. Kh. ECONOMIC AND GEOGRAPHICAL BASIS OF ECOLOGICAL IMPROVEMENT OF PRODUCTION IN AZERBAIJAN....	119
Котик Л. І. ЛЬВІВСЬКА ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА: СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ.....	124
Федій О. А., Гасанова С. УКРАЇНА – АЗЕРБАЙДЖАН: ГЕОПОЛІТИЧНЕ СТАНОВИЩЕ КРАЇН ТА СТРАТЕГІЧНЕ ПАРТНЕРСТВО.....	130
Федій О. А., Нечеталюк В. О. ФУНКЦІОНУВАННЯ МАЛИХ МІСТ ПОЛТАВЩИНИ: СУЧАСНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ (НА ПРИКЛАДІ ЛОХВИЦЬКОЇ ОТГ).....	133
Шуканов П. В., Шуканова А. А. ІЄРАРХІЯ СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИХ СИСТЕМ В РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ.....	136

РОЗДІЛ 5

ГЕОГРАФІЯ РЕКРЕАЦІЇ Й ТУРИЗМУ. ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ

Василенко А. І., Пацюк В. С. ВОЛОНТЕРСЬКИЙ ТА СОЛІДАРНИЙ ТУРИЗМ В УКРАЇНІ, ЇХ СПЕЦИФІКА ТА ЗНАЧЕННЯ.....	140
Гладкий О. В., Жученко В. Г. ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ МІСЬКОГО КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ В МІСТІ КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ УКРАЇНИ.....	144

Дишкантюк О. В., Власюк К. В. МАЙБУТНЄ ОСВІТИ І НАУКИ У СФЕРІ ТУРИЗМУ: ПІДХІД ДО ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	149
Дмитренко В. І. ТРАНСКУЛЬТУРНІ МУЗЕЇ ЯК ОБ'ЄКТ ТУРИЗМУ....	153
Дробиш Л. В. ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ ЯК ЧИННИК КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ПІДПРИЄМСТВ НА ТУРИСТИЧНОМУ РИНКУ.....	155
Звягольська І. М., Дерев'янюк Т. В. МЕДИЧНА МІКРОБІОЛОГІЯ ЯК ОДИН ІЗ ЗНАЧИМИХ ГАРАНТІВ ЯКОСТІ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДОРОЖУЮЧИХ ЛЮДЕЙ.....	160
Колотуха О. В., Савченко В. В. ГЕОПОЛІТИЧНІ ФАКТОРИ ТА ЛОГІСТИКА МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТСЬКИХ ПОТОКІВ НА ПОЧАТОК 2024 РОКУ.....	164
Логвин М. М., Логвин Д. М. ПІДПРИЄМНИЦТВО У СФЕРІ ТУРИЗМУ: ВИКЛИК ГЛОБАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ ТА ВІДРОДЖЕННЯ... 	168
Мельник М. В. ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ПОШИРЕННЯ РЕСУРСІВ ПРИГОДНИЦЬКОГО ТУРИЗМУ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ.....	170
Михайліченко Г. І., Лисяна В. О. ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ТУРОПЕРЕЙТИНГУ.....	173
Множинська О. В. РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА ПИРЯТИНЩИНІ.....	177
Непокупна Т. А. ЕЛЕМЕНТИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ.....	181
Пустовіт Н. А., Гудкова Н. В. ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ В ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ УСТАНОВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ.....	183
Смирнов І. Г., Любіцева О. О., Гринюк Д. Ю. «ЛЕМКІВСЬКА ВАТРА»: МОЖЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ... 	187
Смирнов І. Г., Любіцева О. О., Гринюк Д. Ю. ТУРИСТИЧНИЙ БРЕНД ІЗРАЇЛЮ: «ДОРОГА ГАНДІ».....	187
Тараненко О. О. ПІДПРИЄМНИЦЬКА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ СФЕРИ ТУРИЗМУ.....	196
Федій О. А., Бурчак К. Д. ВИКОРИСТАННЯ ФОТОГРАММЕТРІЇ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ.....	198
Шевченко Б. О. ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ТУРИСТИЧНИЙ ПРОДУКТ.....	200

РОЗДІЛ 6

КРАЄЗНАВЧИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ, ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Гайда Л. А. ПРИРОДНИЧІ МУЗЕЇ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ЯК ФОРМА

ЗАЦІКАВЛЕННЯ УЧНІВ ГЕОГРАФІЄЮ І ТУРИЗМОМ.....	204
Гнатюк В. В., Гнатюк С. С. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ЕКСКУРСІЙ ДЛЯ ШКОЛЯРІВ ЯК ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ.....	209
Кізенко О. П. НАБУТТЯ ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗАСОБАМИ ГЕОЛОГІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА У ГУРТКОВІЙ РОБОТІ.....	212
Копилець Є. В. «ТОПОГРАФІЧНИЙ ОПИС ПОЛТАВСЬКОЇ ГУБЕРНІЇ» ФЕДОРА КАРУНОВСЬКОГО (1809 Р.) ЯК ДЖЕРЕЛО ІНФОРМАЦІЇ З ГЕОГРАФІЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА.....	215
Корнієнко С. І. КРАЄЗНАВЧИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	218
Мовчан В. В. РОЛЬ КРАЄЗНАВЧО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ РОБОТИ У ФОРМУВАННІ ПРИРОДНИЧИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ В УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ (НА ПРИКЛАДІ ДОСЛІДЖЕННЯ РІЧКИ ХОРОЛ У ПІВНІЧНІЙ ЧАСТИНІ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	219
Мовчан С. А. ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО В СИСТЕМІ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	224
Наровлянський О. Д. ОСВІТНІ ЕКСКУРСІЇ У ВИКЛАДАННІ ГЕОГРАФІЇ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ.....	226
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	232

МЕНТОРСТВО ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ТУРИЗМУ

Г. П. Щука

galina_shchuka@ukr.net

*кафедра географії та туризму Закарпатського угорського
інституту ім. Ференца Ракоці II, м. Берегове*

Ю. В. Безрученков

br7920@gmail.com

*кафедра професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», м. Лубни*

Історія вітчизняної педагогіки дуже тісно пов'язана з поняттям наставництва: такий інститут був досить відомим у часи Київської Русі, отже, виник значно раніше. Натомість поняття «менторство» в системі освіти України вважається більш інноваційним і досі дискутується.

Феномен менторства науковцями розглядається в контексті: ефективного інструменту професійної підготовки та професійного розвитку майбутніх працівників до ринку праці; моделі професійного розвитку майбутнього фахівця; засобу забезпечення принципу навчання впродовж життя, студентоцентрованого, компетентнісно орієнтованого навчання [1, с. 284].

Аналіз результатів наукових досліджень М. Бойченко, Н. Гаврилів, Ю. Кіщенко, І. Манохіної, І. Поліщук, І. Сидорук та інших, вказує на те, що діяльність ментора не обмежується рамками аудиторії і передбачає значну кількість різноманітних активностей, починаючи від створення доброзичливих, демократичних умов спілкування, що дозволяє студенту відчувати себе впевнено, до оснащення «корисними» контактами, які допоможуть йому реалізуватися в професійному житті.

Очевидно, що в період пандемії, який характеризувався хаосом та невизначеністю, онлайн-форми навчання не могли в повній мірі забезпечити всебічний розвиток дитини. Посилення російської агресії призвело до ще більшого зростання вразливості підростаючого покоління. Все це актуалізувало питання наявності в освітньому середовищі людей, до яких можна звернутися за порадою та підтримкою. Особливо гостро це питання стоїть на туристичних спеціальностях: останні чотири роки вітчизняна сфера туризму демонструє негативні показники, що демотивує здобувачів вищої освіти.

Отже, в системі підготовки фахівців туризму склалася суперечність, коли є потреба в інституті менторства і немає відповідного нормативно-правового та навчально-методичного забезпечення. Тому метою даної публікації є визначення основних складових, які будуть основою цієї структури.

В рамках даного дослідження ми не розділяємо поняття «менторство» та «наставництво» і розглядаємо цей процес з точки зору забезпечення ефективності підготовки майбутнього фахівця сфери туризму. Це передбачає формування у здобувача як загальних та спеціалізованих компетентностей, які

дозволять йому бути успішним у туристичному бізнесі, так і особистісних характеристик проактивного свідомого громадянина України.

Як показує практика, успішним інститут менторства є в тому випадку, коли він охоплює всі ланки по вертикалі організації та не має обмежень по горизонталі. Здебільшого, при правильній організації профорієнтаційної роботи в закладі вищої освіти, ментор у потенційного студента з'являється на тому етапі, коли він ще лише розглядає можливість та доцільність отримання освіти в даному закладі за даною спеціальністю і відвідує День відкритих дверей у якості абітурієнта. В даному випадку ментором може виступити як студент, так і викладач, в їхні обов'язки входить надати вичерпну інформацію про освітню програму та умови її реалізації.

Друга важлива «точка дотику» – вступ та перші дні / тижні навчання. Традиційно основне навантаження по супроводу здобувача в цей період покладається на куратора та органи студентського самоврядування. В їхні обов'язки входить полегшення періодів вступу та адаптації, що передбачає допомогу у вирішенні побутових питань та надання впевненості у власних силах у навчальному процесі. З урахуванням реалій воєнного життя необхідно забезпечити можливість роботи з психологом.

Третя «точка дотику» - підготовка наукової роботи. Незважаючи на той факт, що курсові роботи лише умовно можна зараховувати до наукової роботи, в більшій мірі вони мають не науковий, а навчально-дослідницький характер, практика показує, що у більшості здобувачів відсутні або в недостатній мірі сформовані дослідницькі компетентності, що вказує на необхідність супроводу з боку наукового керівника. Успішність виконання менторських обов'язків керівником визначається бажанням здобування продовжити навчання на другому (магістерському) чи третьому (освітньо-науковому) рівнях.

Четверта «точка дотику» – практична підготовка. Ментором у даному випадку може бути викладач професійно орієнтованої дисципліни, або керівник практики (від закладу чи підприємства). В його функції входить професійна підготовка здобувача вищої освіти та формування стилю його професійної діяльності.

Очевидно, що ці «точки дотику» визначені досить умовно: з одного боку, ці виклики стоять перед кожним зі здобувачів, з іншого, кожен має власний рівень сформованості тих чи інших компетентностей, що забезпечує збільшення чи зменшення існуючих ризиків. До того ж, не обов'язково, щоб один ментор виконував усі названі функції, або кожна «точка дотику» була пов'язана з новою особою. Це можуть бути стосунки, які склалися на початку навчання, і тривають після отримання диплому. Це можуть бути кілька наставників, кожен з яких задовольняє потреби в одній зі сфер життя здобувача. Головне, що характеризує ці стосунки – це добровільність та можливість для розвитку як ментора, так і його протеже.

Отже, незважаючи на відсутність нормативного визначення менторства, є приклади успішних практик, які показують важливість даного виду діяльності з точки зору забезпечення ефективності навчального процесу. В статті розглянуто можливості впровадження менторства в процес підготовки фахівців

туризму та визначено «точки дотику», де присутність ментора має бути обов'язковою, забезпечуватися навчальним закладом та матеріально заохочуватися. В подальших публікаціях буде визначено основні умови організації процесу менторства.

Список використаних джерел

1. Сидорук І. І. Роль менторства у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія».* Педагогічні науки. 2019. № 2 (18). С. 283–289. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-2-18-36

РОЗДІЛ 3 **ПРИРОДНИЧО-ГЕОГРАФІЧНІ СТУДІЇ:** **МЕТОДОЛОГІЯ І ПРАКТИКА**

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ **БРОДІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ** **ЗОЛОЧІВСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

П. С. Войтків

[*petro.voytkiv@lnu.edu.ua*](mailto:petro.voytkiv@lnu.edu.ua)

Є. А. Іванов

[*yevhen.ivanov@lnu.edu.ua*](mailto:yevhen.ivanov@lnu.edu.ua)

Т. Я. Кладько

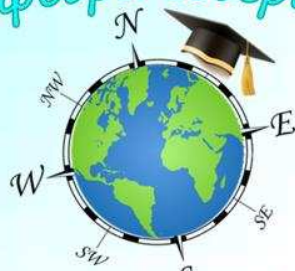
[*taras.kladko@lnu.edu.ua*](mailto:taras.kladko@lnu.edu.ua)

кафедра конструктивної географії і картографії Львівського національного університету імені Івана Франка, м. Львів

Земельні ресурси Бродівської міської територіальної громади є системою поєднання, розвитку та розміщення господарського комплексу, складною природно-економічною системою, яка зазнає певних антропогенних впливів. У географічному відношенні є поверхнею суходолу із характерними природно-історичними (значною лісистістю, розміщенням природоохоронних і водно-болотних територій та економічними умовами – сукупністю земельних угідь, які відображають форму використання землі як засобу виробництва. Ці ресурси громади зазнають антропогенної трансформації, втрати багатьох природних ділянок, погіршення літологічного стану, гідрологічного режиму і структури природокористування. Загалом на екологічний стан довкілля в межах громади здійснюють вплив сільськогосподарські і промислові підприємства, об'єкти інфраструктури населених пунктів, а також впровадження різних технологій ведення сільського і лісового господарства. Внаслідок такого антропогенного навантаження на геосистеми громади, певні площі земельного фонду суттєво різняться між собою за ступенем використання, порушення і вразливістю.

Метою дослідження є вивчення сучасного стану земельного фонду та використання земельних ресурсів на території Бродівської міської територіальної громади Золочівського району Львівської області. Об'єктом дослідження є земельні ресурси цієї громади, а предметом – її сучасний стан та використання

Кафедра географії,

методики її навчання
та туризму